

ABONY

Társadalmi, ipari, kereskedelmi és közgazdasági lap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egészévre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyedévre	2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.	

Felelős szerkesztő

TEMESKÖZY GERZSON

Kiadótulajdonos

SZERDAHELYI JÁNOS

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint előfizetési és hirdetési díjak közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők
— Nyilttér sora 1 korona. —

A mi örömünk.

Belgrád, a hajdani Nándorfehérvár, a mienk. Mult szerdán reszkettette meg ennek örömhire a fővárost. Másnap az ország minden részébe eljutott seregeink győzelmének e hire. Csütörtökön zászlódiszbe öltöztek nálunk is az épületek. Esté kivilágítás örömmécsesei hirdették a magyar vitézséget. Harangok ércszava kondult bele az esti csendességbe. Harangok hivaták imára, hálaadásra bennünket, hogy a magyarok Istene örökös felleltünk; atyai szeme vigyáz küzdő hőseinkre; jószágos keze intézi ennek az országnak a sorsát.

Harangok szava! Vajjon tudják-e széles e hazában hogy az Úr angyalára kath. templomainkban megkonduló harangszó annak a nagy Hunyady Jánosnak a dicsőséges küzdelmét hirdeti évszázadok óta, aki Nándorfehérvárnál aratott győzelmével tette csodálatá nagy nevét a magyar történelemben? A harangok szavának lelke van. Ennek a léleknek a szava egykor a belgrádi győzelem hírére hangzott fel és azóta vált a magyar nemzet géniuszának örvendétes hirhozó szavává. Vésűk mélyen emlékezetünkbe az első esteli harangszó e történelmi jelentőségét és valahányszor megkondul a harang estimára, boruljunk le a magyarok Istenének határtalan jósága előtt.

De van más örömünk is. Mult hétfőn a magyar képviselőházban megszólalt a magyar király szava. Az atya üzenete volt ez a szó gyermekeihez. A magyar király hirdeti, hogy ez a nemzet „hősi küzdelem-

ben ragyogó bizonyosságát adja őseitől örökölt hazafias és hadi erényeinek.“ Ő mondja ezt, a magyar király. Mig a világ világ lesz szebb egybeforradása az uralkodó szívének alattvalóinak a szívével, soha sem lesz elképzelhető. Loyalis, bátor, királyáért és hazájáért rajongó nemzet keblére oda hajlik az agg uralkodó szíve. Dobbanása ezt mondja: Fiaim megértettük egymást!

Más istörténet a képviselőházban. Tisza István miniszterelnök kimondja bátran, hogy a magyar nemzetnek függetlenségre való törekvése nincs kárára az uralkodó trónjának. Hirdeti, hogy ezt az országot Ausztriába bele olvasztani nincs joga az elavult osztályok politikai törekvésnek. Andrássy Gyula csatlakozik hozzá és büszkén mondja, hogy boldognak vallja magát azért, hogy magyar. Azért, hogy élő tanuja lehet annak a magyar bátorságnak, annak a hősiségnek, amely csatateren küzdő fiaink lelkében megnyilatkozik. Ime, mint olvadnak össze a hazaszeretetében az ellentétek s mily fenségesen hirdetik egy nagy világháború borzalmai között az egységes magyar nemzet akcióképességét és létjogosultságát.

További okunk az örömrre, hogy a haza hívó szavára majdnem egy millió korona adott össze Magyarország lakossága egy rövid hét alatt. Ebben a nem várt nagy összegben ott van az a körülbelül 700.000 korona is, a melyet Abonyban jegyezett az áldozatkész hazafiság. Erőink tudatára ébredtünk ennek a kölcsönnek a jegy-

zésénél s megmutattuk a világnak, hogy amily kiapadhatatlan hős katonáink lelkében a bátorság, olyan határt nem ismerő itthon maradottjaink áldozatkészége akkor, amikor hazánk érdekeiről van szó.

Azok a hősök, akik a minap Belgrádot elfoglalták, megfürösztötték lelküket nagy Hunyadyuk csodás hazaszeretetének lángjainál. Azok a kötelességtudó hazafiak, akik áldozatos munkásságukkal itthon áldoznak a hazáért, bebizonyították, hogy nem üres jelszó előttük a költő ezen intelme: „A haza minden előtt!“

Hiszem Istent, nem hagyja el azt a nemzetet, amely ily nagy nagy pillanatokban így teljesíti kötelességét. Hiszem Istent, hogy az igazság, amely egy a mi ügyünkkel, az ég áldását szerzi meg küzdelmünknek. Ugy legyen!

Adományok vöröskereszt kórházunk részére:

Bedekovichné 3 és fél liter tej, Háry Mórné sütemény, Király Kálmánné 6 l. tej, 16 tojás, Pintér Gyula 1 fnzék lekvár, Szombathy Károlyné káposzta, András István 5 l. tej, Lengyel Antalné egy csupor tejfel, Csupkay Ferenczné 1 üveg lekvár, Liptay Györgyné 1 bödön zsír és bab, Malatoniszki Sománé 5 üveg paradicsom, zöldség, Szeder Sándorné bab, Szebeniné 5 l. tej, Strausz Benőné 1 üveg cékla, Politzer Mihályné 12 kg. hurka, Dr. Madarász Adorjánné 20 liter bor. Feketekávét adtak: Homoky Istvánné, Politzer Mihályné, Fábián Istvánné, Dr. Madarász Adorjánné, Liptay Arthurné, Béky Endréné, Kiss Zsigmondné. özv. Altmann Gyuláné 2 kg. tépés, Richter Béla 100 szivar, 100 cigaretta, 1 nagy csomag gyufa, Politzer Mihály 100 cigaretta, Richter Béláné 2 kg. tépés, Teszary Lászlóné 1 kg. tépés, Ta-

uszig és Róth műépítészek Budapestről 13 ing, 4 alsónadrág, 13 pár harisnya, 4 párnahuzat, 2 paplanhuzat. özv. Vámosi Józsefné 4 mellvédő, 1 alsónadrág, 1 mellény, 3 ing, Belicey Tiborné 26 kis párnahuzat, 16 nagy párnahuzat, 18 paplanlepedő, 16 ing. Gróf Keglevich Gáborné 100 kor na, Gróf Szapáry Frigyes 1000 korona.

Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket.

Gondnokság.

Adományok a munkaterem részére:

Teszary Lászlóné 4 pár térdmelegítő, 6 pár csuklólvédő, 3 drb hósapka. Szücs Valéria 1 hósapka. Kozák Jolán 1 hósapka. A rom. kath. elemi iskola III. osztálya Vevcrán Istvánné vezetése alatt 2 drb. hósapka, 1 pár térdmelegítő, 1 pár csuklólvédő; Király Magduska és Szücs Évi-ke ajándéka 1—1 pár csuklólvédő.

Amidőn a rendelkezésünkre álló összes anyag feldolgoztatott, a munkaterem elszámolását az alábbiakban közöljük:

Adományokból befolyt 740·10 korona.

Kiadás:

37 kg. kötőpamut 301·86 K.
18 vég flanel . 427— K.
Cérna, pertli tű . 5·64 K.
Csomagoló papir
spárpa, szállítólevél 338 K.

Osszes kiadás 737·88 K.

Osszes bevétel 740·10 korona.

kiadás 737·88

Maradvány 2·22 korona, mely összeg a sebesültek karácsonyi ajándékainak beszerzésére fog fordíthatni.

A munkaterem által elkészített és a hadvezetőségnek rendelkezésére bocsájtott 18 postacsomagban 190 kilogramm következő meleg ruhanemű küldeteit el: 341 drb. meleg alsóing, 35 drb. hasköttő, 22 drb. mellény, 14 drb. alsónadrág, 237 drb. hósapka, 234 pár csuklólvédő, 50 pár térdmelegítő, 65 pár kapca, 2 csomag szőrme és prém.

Amidőn a munkaterem lelkes és odaadó munkálkodásáról a fentiekben beszámoltunk, ismételten hálás köszönetet mondunk mindnözknak, kik ténykedésükkel szegény katonáink szenvedéseit bármilyen kis mértékben is enyhíteni szivesek voltak,

Munkaterem.

A háboruban lévő katonák karácsonyi ajándékára eszközölt gyűjtés eredménye:

Piros Gizike és Erzsike ivén 104 K 70 f. Piros Mariska és Lang Irénke ivén 87 K 70 f. Kiss Juliska, Temesközy Belluska és Irénke ivén 72 K 70 f. Strausz Terézia és Gerl Mariska ivén 60 K 30 f. Vincze Mariska és Czirkó Ilonka ivé 28 K 78 f. Lévay Terike, Osztrovszky Iczó és Schlappinger Sárika ivén 27 K 95 f. Müller Klárka ivén 27 K 40 f. Müller Mór ivén 25 K 30 f. Szélig Lolli és Szombathy Lárka ivén 27 K 20 f. Pick Irénke és Robicsek Rózsika ivén 6 K 20 f. Osztrovszky József ivén 2 K 98 f. Müller Mór perselyében 23 K 47 f. Kássa Gyula perselyében 2 K 48 f. Brück Adolf perselyében 1 K 37 f. Vermes Aladár perselyében 86 f. Pick Sándor perselyében 4 K 11 f. Csapó Samu perselyében 1 K 23 f. Összesen 504 K 73 f.

Az összeg dr. Madarász Adorján főszolgabíró urhoz juttatott. Midőn erről beszámoló, a szíves gyűjtőknek és adakozóknak hálás köszönetünk fejezem ki az előjáróság nevében

Nagy Lajos jegyző.

A jóléti bizottság

csütörtökön délután gyűlést tartott Lévay Mihály elnökle alatt, ki hangulatos beszéddel nyitotta meg a gyűlést, felkérte Papp Péter ügyvezető elnököt az eddigi eredmények referálására.

Papp Péter előadta, hogy a bizottsághoz a mai napig befolyt terményekben 2873 kl. buza, 1285 kl. árpa, 191 kl. kukoricza, 806 kl. bab, 3765 kl. krumpli, 2 kl. hagyma, 86 kl. liszt, 184 tojás, 62 kl. szalonna, 2 véka alma, fél kl. só. Vásároltatott 7965 kl. krumpli, 304 kl. liszt. Kiosztatott 74 segélyezettnek 290 kl. liszt, 347 kl. bab, 184 tojás, 62 kl. szalonna, 25 drb. hagyma. Ez időszéri termény állomány: 2553 kg. buza, 265 kg. árpa, 100 kg. liszt, 559 kg. bab, 12170 kg. krumpli, 191 kg. kukoricza, 40 dk. szalonna.

Majd Nagy Lajos pénztárnok terjesztette elő kimutatását a készpénzbeli adományokról, mely szerint az összes bevétel volt készpénzben 11268 K. 24 fill., ehhez a termények értéke 2134 K. 40 fill., összesen begyűlt 13402 K. 64 f. érték.

Készpénzben összes bevétel 11268'24
Összes kiadás 6295'51

Maradvány: 4972'73

A bevétel részletezése:

adományokból 6033'34
időközi betéti kamatból 23'34
kiosztott, de visszatért
előlegek és segélyekből 5211'56

Összesen 11268'24

A kiadás részletezése:

segélyekre és előlegekre 5633'66

vásárolt terményekre 652'65
dologi kiadásokra 9'20

Összesen 6295'51

Pénzbeli segélyben és előlegben részesült 392 család. A készpénz és termény állomány tehát ez idő szerint 6941 K. 29 fill. Az elszámolást a gyűlés tudomásul vette.

Elnök ezután feltette a kérdést, hogy a tél beálltával nem volna-e szükséges a szegénység istápolása s hogy az mi módon volna eszközölhető?

Temesközy Gerzson semmi féle alakban sem tartja szükségesnek a segélyezések megindítását, mert a hadbavonultak családjai az államtól megfelelő segélyben részesülnek az azonfelül való segélyezésekkel csak a munkátlan henyélők táborát növelnek; ellenben jöhetnek idők és viszonyok, midőn majd nagy szükség lesz a gyűjtött összegekre és terményekre, azokat tehát rezerválni óhajtja. Hasonló értelemben szólaltak föl Richter Béla, Nagy Lajos, Politzer Mihályné, Veve-rán Istvánné, Cseri István, mire elnök kimondta a gyűlés határozatát Temesközy javaslatára értelmében, csupán a legszükségesebb és halaszthatatlan rendkívüli segély nyújtására hatalmazta föl az előjáróságot. Ezzel a gyűlés véget ért.

Mi újság?

— **A helybeli vöröskereszt kórházban** ápolat sebesültek karácsonyi ajándékaira adakozni szívesek voltak: Polgár Imre 5 korona, a munkaterem 2 K. 22 f. Ezen célra pénzbeli vagy természetbeni adományokat hálás köszönettel fogad és és nyugtáz a gondnokság.

— **Az állami polgári fiu- és leányiskola** növendékei által, a hadvezetőség megkeresése folytán a harctéren elesettek hozzátartozóinak és árvainak karácsonyi ajándékaira eszközölt gyűjtés eredménye a fiúiskolában 195'64 K., a leányiskolában 165'02 korona, összesen 361'26 korona volt. Mindazoknak, kik ezen gyűjtés eredményessé tételéhez szíves adományokkal, bármily kis mértékben is hozzájárulni kegyesek voltak, hálás köszönetet mond az igazgatóság.

— **Hazafias tüntetés.** Csütörtökön délelőtt érkezett ide a híre, hogy Belgrád elesett. Szerkesztőnk azonnal érintkezésbe lépett az illetékes tényezőkkel, minek eredménye az lett, hogy este 6 órakor a város belterületén majdnem az összes köz- és magán épületek kivilágítottak s az összes tornyokban a harangok megszólaltak. Egy pár fellelkesült magyar azonban nem érte be ennyivel, hanem egy kis parázs fáklós menetet rendezett, melyen nagy tömeg gyűlt össze és hazafias dalokkal járt be néhány utcát, a többek között a katonai kórházunkat, ahol azonban a sebesültek nem voltak láthatók s akikkel a Kossuth Ferenc utcában találkozott a menet, mely azután dr. Madarász Adorján

főszolgabíró lakására ment, akit szerkesztőnk akart üdvözölni, de nem lévén honn, a városház előtt összegyűlt ünneplő közönség előtt tolmácsolta a nap jelentőségét és köszönte meg a nagy népszerűségnek örvendő főszolgabírónak az ünnepség engedélyezését.

— **Hadikölcsön.** A ceglédi Takarékpénztárnál 800 ezer, Egyesült Ipar, Kereskedelmi és Népbanknál 654.150, a Hitelbank, r.-t.-nál 312.900, a Közgazdasági Takarékpénztárnál 84.400 K jegyztetett, ehez jönnek még Cegléd város 200 ezer K jegyzése, továbbá a kir. adóhivatalnál, posta- és távirtdahivatalnál, nemkülönben az iparosok hitelszövetkezeténél bejelentett jegyzések. Ezeknek beszámításával így lett több mint két millió korona kölcsön jegyezve. Kecskeméten 12.250.000 koronát jegyeztek. Hogy nálunk mennyit, még nem sikerült megtudnunk.

— **Hivatal a sebesült hősöknek.** A kereskedelmi miniszter rendeletet intézett az államvasutak szolgálati főnökeihez, amelyben felhívja őket, hogy a vasutnál megüresedő azokat az állásokat, amelyeket a törvény az igazolványos altisztek számára rendel fentartandónak, csak föltétlen szükség esetében és akkor is csak ideiglenesen töltsék be. A háboru végeztével, a leszerelés után ugyanis ezeket az állásokat olyan altisztekkel töltsék be, akik a háboruban megsérültek és így a katonai szolgálatra képtelenné váltak, de polgári szolgálatra még alkalmasak.

— **A katonák karácsonyi postacsomagja.** A kereskedelemügyi miniszter — rendeletet adott ki, a melyben a hadvezetőséggel egyetértően elrendeli, hogy a tábori csomagposta forgalom december 5-től bezárólag december 15-ig újból megindíttassék. A csomagforgalom feltételei közül a fontosabbak a következők: A csomagok súlya az öt kilogrammot és terjedelm bármily irányban a hatvan centimétert meg nem haladhatja. A csomagba hadfelszerelési és ruházati cikkeken kívül olyan élelmiszerek szabad tenni, a melyek nem könnyen rotnának. Meg van engedve cigaretta és dohány küldése is. A csomagot ugyanugy kell pakkolni, mint az a legutóbbi rendelet ismertette. Értékesebb tárgyakkal és készpénznel hozzácsomagolását föltétlenül mellőzni kell. A szállító levélre az érték nyilváníására szánt helyen a „saját veszélyére“ szavakat kell ráírni. A csomagba szabad levelet tenni, ellenben a szállítólevélben minden írásbeli közleményt mellőzni kell. A csomagokért a feladásnál tekintet nélkül a súlyra, hatvan fillér bérmetesítési díj fizetendő. A tábori postai csomagok, melyek bármely oknál a címzetthez nem juthatnak, a feladónak nem küldetnek vissza, hanem tartalmuk a rászoruló legénység közt osztatik szét. Kárterítésre a feladónak nincs igénye.

— **A liszt.** Kereskedelmi miniszter a lisztkeverésről szóló 8317. M. E. számú rendeletét egy újabb rendelettel módosítja. Ugyanis megengedi, kogn a liszt előállításával nem foglalkozó iparosok és kereskedők a raktáron

lévő régi lisztfajtákat november 25-ike után is újabb bizonyos átmeneti időig eladhatják.

— **Ostoba hősök.** Vasárnap éjjel ment le egy csapat baka Szolnokról a harctérré. Szakajtós Nagy Jóska elkéredzkedvén a kapufélfától délben hazaugrott, elbúcsúzni valakitől... Este a rkath. munkásegyletben levő tánciskolában akart egykis előhaborút rendezni, ugyancsak szorongatván bajonettjével az ott lévő fiatalságot, kik a polgárőröket hívták segítségül, akik aztán egykettőre elintézték Szakajtós Jóska baját, egy-két puskatusalással elvették a harci kedvét s veleegyütt bajonettjét is. Ám, de a mama, Szakajtós mamája éktelen dühbe gurult a hősmagzat csuffá tételén s neki esett tizkörmével a polgárőröknek, akik kénytelenek voltak bekisérni a harcias amazont. Alig intéződött el ekként a dolog, már itt volt Szolnokról egy patrull Beviz Frigyes vezetés alatt, a kik aztán közre kapták a derék hőst és bajonettjével együtt átkisérték Szolnokra, az utra kész csapathoz. Igen okosan teszik polgárőreink, ha az ilyen hősöknek megnézik a „pasir scheinüket.“

— **Hány félek a népfölkelők?** A népfölkelők első és másodosztályiak: az első osztályu népfölkelők közé tartoznak a 19—37 évesek, a másodosztályuak közé pedig a 38—42 éves emberek. Az első osztályu népfölkelők szolgálati viszonyai nehezebbek, mert ezek a közös hadsereg, és a honvédség kiegészítésére igénybe vehetők, vagyis úgy a közös hadsereg, valamint a honvédségek mindenféle csapattesteibe és tábori alakulásaiba beosztathatók, míg a másodosztályu népfölkelők a harczó csapatokba be nem oszthatók, illetve a harcolásra igénybe nem vehetők. Azok a népfölkelők, akik katonai szolgálataikat tisztán csak a honvédségnél teljesítették, csak a honvédség csapataiba oszthatók be.

— **Szabadságolt népfölkelők behívása.** A honvédelmi miniszter táviratilag hivta be mindazokat a népfölkelőket, akik a mozgósítási parancs kihirdetése alkalmával jelentkeztek ugyan katonai szolgálatra, de parancsnokságuk szabadságolta őket.

— **A hadköteles papok összeírása.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy azon papok és papjelöltek, kik még hadkötelesek, vagy kivonták magukat a hadi szolgálat alól, irassanak össze.

— **Drágább a gyufa.** A háboru visszaélései eggyel szaporodtak: a gyufa 3 fillerre emelkedett. Az áremelés a gyufakartell műve, amely a rendkívüli viszonyok között máról holnapra keresztül vitte rég elhatározott tervét. A szegény néposztály kiuzsorázása végre kiválthatná az erélyes akciót a kartelek politikája ellen.

Eladó egy teljesen jó k a r b a n lévő 20-as „Premier“ kályha. : Sivó Ernő, Abony. :